

સામાયિક મૂલ્યાંકન કસોટી

ધોરણ - 5

સમય : 1 કલાક

વિષય : પર્યાવરણ

જુલાઈ ૨૦૨૨

કુલ ગુણ : 25

પ્રશ્ન:1 નીચે આપેલ વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

(3)

(1) પુરુષ કીડા તેમની સ્ત્રીજાતિને કેવી રીતે ઓળખી શકે છે?

A.જોવાથી

B.અવાજથી

C. સુગંધથી

D.લાગણીથી

(2) દિવસના આશરે અઢાર કલાક વૃક્ષની ડાળી પર ઊંધું લટકીને ઊંઘનારું પ્રાણી કયું છે?

A.વાંદરો

B.લંગૂર

C.સ્લોથ (Sloth)

D.અજગર

(3) સરકસમાં નીચેનામાંથી કયા પ્રાણીને પાંજરામાં રાખવામાં આવે છે?

A. હાથીને

B. ઘોડાને

C. ફૂતરાને

D. વાઘને

પ્રશ્ન 2. યોગ્ય શબ્દ વડે નીચેના દરેક વિધાનમાં ખાલી જગ્યા પૂરો.

(3)

(1) પ્રાણીઓ સ્વાદ, સુગંધ અને લાગણી અનુભવી શકે છે.

(2) મદારીનું બીન સૂકવેલી દૂધી માંથી બનાવવામાં આવે છે

(3) મદારી લોકો જંગલમાંથી એકઠા કરેલા છોડમાંથી ઔષધિ બનાવતા હતા.

પ્રશ્ન ૩. નીચેનાં વિધાનોમાંથી સાચાં વિધાનો સામે ✓ ની અને ખોટાં (2)

વિધાનો સામે ✕ ની નિશાની કરો

(1) કીડીઓ હંમેશાં હરોળમાં જાય છે. ✕

(2) મદારી લોકો દીકરીના લગ્નમાં સાપ ભેટમાં આપે છે. ✓

પ્રશ્ન 4. બંધબેસતાં જોડકાં રચો :

(4)

(1) વિભાગ 'અ'
(રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો)

વિભાગ બ'
(રાજ્યો)

(1) કાઝીરંગા

(a) રાજસ્થાન

(2) ભરતપુરનું 'ધાના'

(b) ગુજરાત

(3) કોર્બેટ નેશનલ પાર્ક

(C) કર્ણાટક

(4) ગીર

(d) અસમ

(e) ઉત્તરાખંડ

(1) શું તમે પ્રાણીઓના અવાજ સમજી શકો છો? ક્યાં ક્યાં?

ઉત્તર : હા, હું ફૂતરા અને બિલાડી જેવાં કેટલાંક પાલતુ પ્રાણીઓના અવાજને સમજી શકું છું.

(2) શું પ્રાણીઓ ક્યારેય બીમાર પડે છે? તે વખતે પાળનાર વ્યક્તિ શું કરે છે?

ઉત્તર : હા, પ્રાણીઓ કોઈક વાર બીમાર પડે છે. પ્રાણીઓ બીમાર પડે તો પાળનાર વ્યક્તિ પશુઓના ડૉક્ટરને બોલાવીને તેમનો ઇલાજ કરાવે છે.

(3) શું તમે અનુમાન કરી શકો કે ગરુડ જમીન પર પડેલી રોટલી કેટલા અંતરથી જોઈ શકે છે?

ઉત્તર : હા, આકાશમાંથી ગરુડ જમીન પર પડેલી રોટલી એકથી બે કિલોમીટરના અંતરથી જોઈ શકે છે.

(4) કોઈ પ્રાણીઓને ખીજવતું હતું? કેવી રીતે?

ઉત્તર : હા, કેટલાક ટીખળખોર છોકરાઓ પ્રાણીઓને ખીજવતા હતા. તેઓ પ્રાણીઓની ક્રિયાઓની નકલ કરતા હતા, તેમની સામે ધૂરકતા હતા તેમજ તેમને ચીવડતા હતા.

(5) ઠંડી ઋતુમાં તમે ગરોળીઓને ઘરમાં જોઈ શકતા નથી, શું તમે તે નોંધ્યું છે?
તે ક્યાં ગઈ હશે, તમે શું વિચારો છો?

ઉત્તર : હા, મેં જોયું છે કે શિયાળામાં ગરોળીઓ ઘરમાં જોવા મળતી નથી. તે આ
ઋતુમાં ગરમી મળે તેવી જગ્યાએ લાંબી ગાઢ નિંદ્રામાં (શીત નિંદ્રામાં) ચાલી જાય
છે. તેથી દેખાતી નથી.

પ્રશ્ન: 6 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (દરેક નાં 4 ગુણ) (8)

(1) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો તથા અભયારણ્યો બીજે ક્યાંક્યાં આવેલાં છે?

ઉત્તર : આપણે જોયું કે પ્રાણીઓની રક્ષા માટે સરકારે કેટલાંક જંગલોને સુરક્ષિત વિસ્તાર તરીકે જાહેર કર્યાં છે. તેમાં ઉત્તરાખંડમાં 'જિમ કોર્બેટ નેશનલ પાર્ક', રાજસ્થાનમાં ભરતપુર જિલ્લામાં 'ધાના' છે. ગુજરાતમાં 'ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન', 'કાળિયાર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન', દરિયાઈ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન (કચ્છનો અખાત) અને 'વાંસદા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન' છે. આ ઉપરાંત ભારતમાં નીચેનાં રાજ્યોમાં રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો અને અભયારણ્યો આવેલાં છે. ગુજરાતમાં બાલારામ અભયારણ્ય અને નળ સરોવર પક્ષી અભયારણ્ય ; . રાજસ્થાનમાં થરનું રણ; અસમમાં કાઝીરંગા; કર્ણાટકમાં ઠંડીપુર; જમ્મુ-કશ્મીરમાં ડાચીગામ અને મધ્ય પ્રદેશમાં કાન્હા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો આવેલાં છે.

(2) ખેલ જોયા પછી તમારા મનમાં કેવા પ્રશ્નો થયા હતા?

ઉત્તર : ખેલ જોયા પછી મારા મનમાં ઘણા બધા પ્રશ્નો થયા હતા, જેવા કે –

- (1) શું આપણા મનોરંજન માટે પ્રાણીઓને તેમની મરજી વિરુદ્ધ કામ લેવું એ સારી વાત છે?
- (2) પ્રાણીઓને તેમના પરિવારથી દૂર કરવા તે યોગ્ય છે?
- (3) પ્રાણીઓને કાચમ માટે બંધનાવસ્થામાં રાખવા કે પાંજરામાં બંધ કરવા યોગ્ય છે?
- (4) શું આ પ્રાણીઓને ભરપેટ ખાવાનું અપાતું હશે?
- (5) લોકોના મનોરંજન માટે અને માલિકને પૈસા કમાવવા માટે પ્રાણીઓને ‘ગુલામ બનાવી તેમની પાસે સખત કામ લેવું તે ખરેખર કેટલું યોગ્ય છે?

BEST OF LUCK